

Zeitschrift: Schwyzerlüt : Zytschrift für üsi schwyzerische Mundarte
Band: 5 (1942-1943)
Heft: 6-8

Artikel: Was i am Gfeller Simon z'verdanke ha!
Autor: Zulliger, Hans
DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-179499>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. [Siehe Rechtliche Hinweise.](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. [Voir Informations légales.](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. [See Legal notice.](#)

Download PDF: 13.03.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

Was i am Gfeller Simon z'verdanke ha!

Das isch im Jahr Sibezüge gsi. I ha denn es Schübeli Wiehnechtswärs binang gha. Sächeli, wo so nahdisna worde sy, wenn i my Frou ha gseh a der Wagle stah u mit üsem erschte Putzli gschäfte. Du het mer e Fründ der Floh hinger ds Ohr gsetzt, mi chönnti die Värse la drucke. Er schetzi, öppe hundert Fränkli überchämt i allwäg derfür.

I ha dere Sach weneli u nidviel trouet. Dernäbe het es mi tüecht, mit hundert Fräncline wär mer aaghulfe. Vo wäge mit dene hundertfüedryßg Fräncline Monatslohn, wo-n-i denn übercho ha als Schuelmeischer, het me nid wyt chönne springe, wo gäng alles tüürer worden isch, schier vo Tag zu Tag.

„Soll ig's ächt probiere?“ hani gwärweiset. „Isch es si derwärt, daß me die Värse usegit?“

I ha se gsüngeret. Teel dervo uusgeschoubet. Ha am Räschten umeghoblet u poliert. Es het mi tüecht, Värse bärndütsch z'schrybe, wo de Anthebi heigen u nid nume so Glüürlizüüg syg, das sygi zächemal so schwär as we me ds Hochdütsch bruuchi. U z'letscht hani gsinnet, i syg allwäg bas, wenn i die Sächeli i der Schublade lai u nid uf dä Fründ losi.

Da — i bi grad use me längeren Ablösigsdienscht zruggecho — seit mer d'Frou, si troui, es gäb de nam Neujahr umen öppis i ds Gutschi. Mir hei-n-is druf gfreut, weder z'glycherzyt hani im Verschleikte gchummeret, wie-n-i's mit mym Löhdli chönn preschiere, we no eis Chlys dasyg. Für en erschten Aaputsch wäre mer hundert Fränkli Zueschuß chummilig, hani täicht.

Da fallt mer y, i chönnt die Wiehnechtswärse öpperem zeige, wo öppis dervo versteit u Maas gnue isch, mer grediuse z'säge wie alt u wie tüür. Ytäm, i packe se zämen u schicke sen am Egg-Schuelmeischer z'Lützelflüh. Chuum hani sen i Postchachaschten ygeworfe, reut es mi ume. „Was wird er täiche?“ frage mi. „Was stiehlsch ihm sy Zyt wäg, für söttigs z'läse!“ un ume: „Du trouisch der ja sälber nüt, de wird scho nid viel dermit sy!“

Es het mi tüecht, i syg uf der Strecki, u ds Härz het mer popplet, wo-n-i scho drei Tag druf ha Bscheid übercho. Gfeller Sime het mer gschribe, myner Värse heigen ihm gfalle, un i soll am nächschte Sunnde zue-n-ihm cho.

Das hani du gmacht. U Simen isch mit mer gsi wie nen eltere Brueder. Eso heimelig: i ha chönnen userede vor ihm, wo mi der Schueh drückt het.

„I wett mi nid über mi sälber trumpiere“, han ihm gseit. „Es isch öppis no lang eke Värse, wenn es der Rym u der Takt het un öppe ne Sinn. Es ghört no neuis derzue, wo me nid weiß,

wie mes soll namse — u wo numen eine z'stang bringt, wo-n-es ihm äbe ggä isch. U mängisch tüecht es mi: wo wett i das här ha? Schuelmeischtere hani glehrt, de chani öppe chlei im Garte chräblen u Härdöpfel setzen u grabe, ja —“

Gfeller Sime het fyn glächet. Er gschouet i d'Wyti, wo uf den Aemmitaler Höger obe d'Buechen im Herbschloub glänzt hei. „Lueg!“ git er mer Bscheid. „Das isch es Zeiche, was du da seisch. Eine, wo öppis mit ihm isch, dä gspürt wohl, daß er nume d'Hälfti vo däm cha vürebrosme, wo-n-er gärn wett. U das plaget ne. Er isch nie ganz mit sech zfride. U wenn er öppis zwägbrunge het, so stygt es ihm nid i Chopf. —

Eine, wo nüt cha, dä isch syr Sach sicher! Grad eso eine zwyflet nid dra, daß es ihm ggä syg. Derig versprängt es schier vor Reschpäkt vor sech sälber, un alli angere luege sie für Graagginen a. Das isch o nes Zeiche: ds Zeiche für alli Halbbatzige! — Nei, gib du dyner Värse rüejig am Herr Verleger Francke z'Bärn! Chaisch Gift druf näh, sie gfallem ihm o! Oder, we d'mer nid rächt söttisch übere Wäg troue, so zeig se vorhär no am Herr Profässer vo Greyerz! Nötig wär es wäger nid, nume — eh, mach wie d'wotsch!“

Un eso hani der Stupf übercho, my „Bärner Wiehnecht“ usez'gä u wyterz'fahre mit bärndütsch-schrybe. „We Gfeller Simen a di gloubt“, hani mer gseit, „de isch allwäg öppis dranne. U we der würklig öppis ggä isch, de bischte verpflichtet, ihns wyter z'gä!“

I ha ungerwyle mänergattig Lüt lehre kenne, wo schrybe, malen oder Musig mache. Un es isch eso: die wo der Chifel stellen un überzügt sy, ihne fählig de a nütem, u was sie wärchi, syg gsägned un ohni z'mingschte Fählerli, u sie chönni chnöilige d'Starne vom Himmel ache reiche, die ghöre nid zur Nydle. Dene, wo-n-es eso wie gschnupft geit, wo ihrer Sache nume so härepänggle, die bringe vüra nüt zwäg, wo-n-es eim tüecht, es heig de Bstang. I wott nid öppen über se spöttle. Mi weiß ja sälber nid, gäb eim öppis g'raate syg, oder graati, wo übere Tag uus zellt u gilt, o we mes sech nid liecht macht.

Simon Gfeller mit Sabineli, sym Enkelchind

Gfeller Sime hani nie überlüffe. Mir gseh-n-enangeren öppen alli paar Jahr es Mal, wenn es si grad eso preicht. Weder es njederschmal tüecht es mi, er gäb mer öppis — un ig müeß mi schäme, wil ig ihm nüt derfür chönn zrugg Gä. I wett öppis zwägbringe, daß er wurdı säge: „Wowohl, er hets verdienet, daß ig ihm denn, anno Sibezüge, ufe Wäg ghulfe ha!“

Im Summer 1942.

Hans Zulliger.

Em Simon Gfeller zum 70. Geburtstag

8. April 1938.

Radioasprach vom Karl Uetz.

Es isch mer no nie ne fürnäheri Ufgab z'Schutz cho, weder die, öffetlig zu mym verehrte Simon Gfeller dörfe z'stah; aber für der Bedütig vo sim literarische Läbeswärsch richtig uf e Grund z'cho, da het mis Schöpfgöhni no viel zu ne churze Stil; da mangletis doch de öpper angere. — So chan i hüt bloßdings probiere darztue, was Gfeller Drätti mir u mine nechere Bikannte, öppe no üsne Burelüte, bedüetet. U nid emal das darf i ganz i der Art tue, wien i vo mir us möcht, süsch chönnt i Drättin no höhne mache, u das wä mer die grüseliger Straf, weder we mer der Tokter ds Rouke tät verbiete. Er het mer dütlig gschribe, daß es ihm de ganz gäge Strich gieng, we ne öppe z'fasch wett rüehme. Un i weiß, daß er dertdüre nüt ma verlyde. Für mer ömel ja vor allem Lobrednere z'sy, u mer z'zeige, win är sälber dä Alaß alueg, het er mer no nes Gedichtli zuegha, won ihm d'Nacht vorhär dür e Chopf gangen isch. Es heißt:

Zum Sibezüge:

Wenn ig mys Läbesacherli betrachte
für z'luege, wie-n-es syg mit Frucht verseh,
de müeß i leidegotts erachte:
„Zum Rühmen isch es nid — herrjeh!“
Es lökt ke stolzen Ablick zum Verwyle,
das schmirzt mi wäger hüt e chly;
die Garbe lige dünnlocht i der Zyle,
Die Ähri dörfti schwerer sy.
I hätt der Flueg no töüfer sölle richte,
no strammer sölle Chnolle bschloh
u Chrut un Uchrut besser sichte
's hätt mängs no brever chönne cho!
Drum gseh zum Hallelujahsinge
i gar ke Grund. So geits ein halt:
Es chlaffet zwüsche Wellen u Vollbringe
im Läbe gäng e wüeschte Spalt!
Doch loh'n-i au der Chopf nid hange